

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v soboto 13. julija 1895.

Letnik XXIII.

Vzgoja ljudstva.

Zavednost in vednost sta si v tesni zvezi. Kdor malo vé, se tudi malo zaveda in v najvažnejših zadevah živi samo nejasno čustveno življenje. To vidimo tudi v tako zvanem družabnem ali socialnem vprašanju. Kakor vsacemu, tako se more tudi temu vprašanju odgovoriti samo z razmišljanjem o čim umom. Vender pa vidimo, da se splošno rabita le domišljija in čustvo v njegovo rešitev. Za agitacijo, v dnevne strankarske namene sta čustvo in domišljija pač najboljša pripomočka, a za delo nista. Kdor je pridobil samo zase čustvo kake vrste ljudij in jim je domišljijo napolnil s slikami služočimi svojemu namenu, trenotno gospodari; in če je tudi njegov namen dober, vender se zavoljo tega še ne more vselej imenovati dobrotnik ljudstva. Publice, bodite še tako lepe, niso nikdar trajne vrednosti. Omamljenost, čustvena razvnetost, bujnost v domišljiji se razkadi in kesnejše reči so gorje od prvih. Ohlajeno srce, prevarjena sanjarija imata v svojem spremstvu topo brezbriznost, nemo razjarjenost, brezdelen obup.

Ob časih bridkosti, ob časih tožnih pobeđ tolaži človeka jedino le — zavednost resnice. Čustvo ima svoja pota, izpremenljivost mu je značilen znak; neizpremenljiva je samo resnica, ki ostaja v življenja burnih zmedah vedno stalen steber, ob katerem si počije vturjeni človek, ob kateri se podpira, ko ga skuša streti izpremenljivosti teža.

Trenotne junake vzraja tudi čustvo; značajev pa nikdar ne. Ti so le tam doma, koder je doma resnica. Zavednost resnice jim je oživljajoča hrana.

Kršćanstvo ima zato jedino prave značaje, ker ima jedino — neskaljeno, svet in človeka, stvarstvo in Boga obsegajočo resnico in ker je moč njegove vzgoje ravno v zavednosti resnice. Katoliška zavest

je pojem, star kakor krščanstvo. Ta zavest je ohranjala Pavla pred židi in Neronom nevklonjenega, ta zavest je spremljala Petra od Jeruzalema do križa na Janikulu, ta zavest je prešinjala verno čredo v tristoletnem boju s poganstvom, v boju z grehi uma in srca do današnjih dni, ko zopet s prahu vstaja zavest resnice v človečeni Resnici.

Ta zavest obsega vse temeljne resnice, torej tudi resnico človekovega osebnega dostojanstva in s tem zavest, da se mora sedanja družba preosnovati po ti resnici. To je ravno bistvo nameravane krščanske preosnove. Osebnost dostojanstvo je le posledica božjega dostojanstva, ki se zrcali v človeku. Kjer se pozablja božje dostojanstvo in se samovoljno ruši razmerje dolžnosti do Boga, ki jih obsega vernost, tam se sama po sebi pozablja tudi človekova vrednost in čas. Brez vernosti ni resnice o človekovem pomenu in namenu, torej tudi ni temelja, na katerem se more zdravo razvijati človeška družba, na katerem se mora preosnovati, če je jela razpadati.

Verske zavesti se pa, žalibog, mnogi bojé. Tri vrste teh boječnikov poznamo:

Prvi se je bojé ker se bojé sploh vsake zavesti. To so možje javnega reda in miru — birokratje, ki menijo, da je svetu središče — pisarna in da je največji življenska sila — črnilo. Pri tej priči zasledé taki možje hujskanje in vznemirjanje, čim se kedo zgane. Idej, ki gibljejo človeštvo, ne poznajo in zato vzdihujejo vedno po miru in redu, zaupajoč le v bajonete in sablje.

Drugi boječniki so možički, ki imajo povsod svoje pomisleke in ki menijo, da je nezaupnost naj-imenitnejša stvar v človeškem življenju. Vsaki misli, vsakemu pojavi pristavljajo svoj „pa“. Največkrat je to posledica duševne lenobe, časih pa čmerne nravi, ali kake žalostne izkušnje. Obnašajo se tako, kakor bi bili izgubili vso vero v človeka, vse za-

upanje v božjo previdnost. Modrujejo izza peči, obsojajoč cel svet, sami pa ne ganejo s prstom. „To je vse lepo, toda ne gre, ne kaže, ni previdno“ itd. so njihovi stalni ugovori. Nasprotnikom svojega prepričanja vse odpuščajo, vse izpregledajo, svojim prijateljem pa ničesar. Ako se slučajno kaka stvar ne vspone dobro, odpró takoj svojo zalogo modrosti in ne brez nekake škodoželjnosti sedajo za učiteljsko stolicu, učéč, svareč, opominjajoč in — sebe hvaléč.

Tretji, ki se boje vzbujene verske zavesti, so strankarski, politični nasprotniki. Teh nekateri nasprotujejo iz načelnega nasprotstva do vere v imenu vede, omike, napredka, itd., večina pa iz nevednosti, ker jih je vzgoja, želja po imenitnosti, premoženje ali kak drug slučaj vdinjal v službo načelno nasprotnih voditeljev. Ta večina nima nobenega javnega prepričanja; brez razsodnosti se živi duševno samo od člankov svojega lista. Kadar njihov list nima nič misli, jih tudi oni nimajo nič; kadar je list hud, so tudi oni hudi.

Preleni so, da bi sami o času sodili in se česa učili in preneumni, da bi dvomili o resničnosti tega, kar bero v svojem listu. Hujši so pa njihovi voditelji, ki namenoma nasprotujejo ideji in vsled tega tudi zavesti.

Njihova nevarnost je odvisna od njihove večje ali manjše previdnosti. Čim bolj so previdni, tem nevarnejši so; kolikor bolj znajo zakrivati svoj namen, tem večje vspehe imajo. Katoliški cerkvi pa nehote koristijo. Pojmi se razjasnujejo, duhovi se ločujejo; z jasnejšim izpoznavanjem se okrepi pri mnogih tudi volja; krščansko delovanje samo po sebi spremlja živo krščansko mišljenje. Saj je tudi vsak strah pred vzbujenim krščanskim mišljenjem, hkrati že delo proti temu mišljenju.

Te vrste nasprotnikov je vedno imela krščanska

LISTEK

Narodna marelja.

V.

Gospod vrednik! Ne ustrašite se, da zopet šarim s to čudno prikaznijo! Ko je potres pomiril politične duhove, položil sem tudi jaz ad acta svoj corpus delicti. Zvedel sem, da so bili nekateri precej jezni na polimano marelo, ker je včasih malo previsoko dregnila in celó pod nos dala, zato sem sklenil: ako bo sploh še kdaj treba razprostrti v Vašem tesnem listku „polimani narodni parapluie“, razprostrl bom raje „pisani narodni parasol“. Ta bi se tudi veliko bolj vjemal s „pisano“ spravo (polimana še ni!) v ljubljanskem občinskem svetu.

Toda: stara navada, železna srajca! Saj veste, da sem klasično okoren. Ko sem hotel razprostrti pisani narodni parasol, nisem znal, kje bi prijel, da bi šel narazen in senco napravil. Zato sem ostal raje pri domači polimani marelji, katero že dobro poznate, da bi ne strl pisanega parasola.

Tem bolj bo morda zanimalo čitatelje, ako izpregovorim kaj o starotrški aféri. Nekdo je rekel: Čitam „Slovenec“ in „Narod“, pa ne vem, komu bi verjel? Naj pové „marelar“ nepristransko svojo misel!

„Stara pesem!“, kakor ste že pisali, gospod vrednik. Tako je že vse premlačeno in prežvečeno, kar piše „Narod“, da je popolno neprebavljivo. Liberalna pamet je že tako opešala, da si celó novih psovč ne more več izmisliti; le jedno novo sem našel, katera naj sledi i tu ad perpetuum memoriam liberalne bankerotne duhovitosti: duhovniki imajo jeden častni naslov več: maziljeni hujskači!

„Narod“ je konstatoval „signaturo razmerju strank na Kranjskem“ v vspodbudo ino-Kranjcem. Tudi jaz jo konstatujem v par besedah: kakor je bilo, tako je in tako tudi menda bo! Duhovnik bodi nakovalo, zraven pa molči!

Halte deinen Rücken her, ich zerklopfe ihn dir ganz, Dann will ich dich loben sehr wegen deiner Toleranz, Aber muessen darfst du nicht, ruhig muusst du sein, Sonst werf ich dir in's Gesicht den Fanatiker hinein!

Prav res, stara pesem! Da, ko bi hoteli duhovniki našim liberalcem biti „dvakrat jurčki“, potem bi prav dobro skupaj orali in hvala bi se jim pela, kako so mili, blagi itd. A za hrbti pa bi se govorilo: „V Št... so sami Jurji, samo jeden je Marka, pa še tistemu pameti manjka!“ Da, ko bi hotel duhovnik služiti le kot „ens fopabile“, bila bi — mirna Bosna!

A to ne gre in ne gre! Naši liberalci se jezé, da jih stavimo v jedno vrsto z nemškimi njih brati. A čemu se repenčijo! Kar je res, je pa res! Facta loquuntur! Prisilna legalizacija, lovski zakon, sovra-

štvo do Raiffeisenovih posojilnic itd. itd., vse to priča in kriči, da naši napredni liberalci niso liberalci samo po imenu. Pisali so pač in govorili nekaj o krščansko-socialnem programu, o gospodarskem delovanju, a kaj znajo, pokazali so v deželnem zboru v Ljubljani.

Anders ist das Dichten, anders ist das Trachten,

Man muss doch die Gefühle der dummen Bauern achten!

Včasih je treba tudi potrkati si na svojo katoliško-napredna prsa, češ, mi smo pravi katoličani. Nekaj bi rad zvedel, kar mi ni prav jasno. Kako si upa „Narod“ apelovati na Korošce, kjer vse ljudske shode prirejajo in vodijo večinoma kapelani, ki so prišli komaj iz semenišča, na Kranjskem pa niti starejši duhovniki tega ne smejo. Vem, kaj se mi bo na to odgovorile! „Ja, Bauer, das ist was anderes!“

Rad bi še nekaj časa držal odprto polimano marelo, da se tem bolj prezrači v sedanji politični soparici, ker dolgo je že stala zaprta v kotu. Pa danes res ne utegnem več. Nekaj pa moram vendar le še opomniti v zabavo tistim, ki radi pod polimano marelo opazujejo slovensko politiko. Attendite! „Narod“, ki meni, da katoliško-narodna stranka „nima družega za seboj, kakor one, ki se pridobé za kupico vina“, trdi skoro v isti sapi, da je katoliško-narodna stranka, oziroma katoliško pol. društvo — provzročilo in zvarilo koalicijo! „Narod“ piše namreč doslovno:

stvar. Zato sedanje tem boljše natančno razmotravamo in izpoznavamo. Naša naloga je vzgajati sebe in ljudstvo v katoliški zavesti, torej tudi boriti se proti nasprotnikom te vzgoje.

Ta naloga je s pojmom žive vernosti v tesni zvezi. Menjajoča se politika ne more biti merilo jedino stalnemu temelju vsega reda, namreč veri. Važnejši nego javna politika je politika npravnega, konečnemu namenu prikladnega življenja, je politika, ki vodi k večni sreči. Zato ne moremo iz ljubezni do naroda pripustiti, da se kje izključuje, ali vsaj prezira ozir na to srečo. In torej je naša sveta dolžnost krepiti v ljudstvu to zavest in mu s tem tudi pokazati pogoje časnega, bodi si zasebnega, bodi si skupnega (narodnega, državnega, itd.) blagostanja. To jedino more biti vodilni namen vsi katoliški politiki: shodom, listom, volitvam. Kedor ne sodi tako, sodi napačno.

Le če se mora stvar, ki pritrjuje vsemu, kar se dobrega nahaja pri raznih strankah in ki se vrhu tega ozira še na najvišji namen, imenovati strankarska, potem je katoliško gibanje strankarsko.

Kaltenegger za Celje.

(Konec.)

In liberalni ter nemškonacionalni gospodje so načeloma pritrdili temu predlogu. Kdor pa več dovoli, tudi manjšega ne more odkloniti. Kdor sploh še misli logično, mora to umeti. Pa dalje. Umevno je, da so liberalci pritrdili temu posredovalnemu predlogu, kajti tedaj so še mislili avstrijsko, da je posebno za liberalno stranko potrebno, da ostane koalicijska in njena dva ministra ne zgubita minister-skih sedežev. Ker smo bili v koalicijski, zato smo s tem predlogom pomagali liberalcem iz stiske.

Prej sem rekel, da je to le nemškonacionalna gonja. Naši štajerski nemški nacionalci so sicer jako dobrovoljni gospodje in hočejo mir, toda nahujskali so jih nacionalni časniki. Ko bi bilo res nemštvo v nevarnosti, gotovo bi ti gospodje ne smeli pritrditi predlogu, kakor ga je nasvetoval odsek, še manj pa Karlonovemu. Ker pa so ga vsprejeli, so priznali, da je stvar opravičena in celjska gimnazija nujna kulturna potreba.

Čudil sem se, da tedaj niso odločno ugovarjali nemškonacionalni poslanci, ki so ob enem državni poslanci; saj so vedeli, da stvar takoj pride v razgovor. Če je v istini nemštvo v nevarnosti, potem je bila njihova dolžnost odločno nastopiti. Le berite nemškonacionalne liste, kako beró levite svojim poslancem. Sicer pa vas opozarjam na besede poročevalca dr. Linkeja, ki je sicer jako previden mož; ta je izrecno rekel, da si pri glasovanju vsakdo lahko misli, kar hoče (Veselost), in „Ostdeutsche Rundschau“ je te besede takoj izrabila v posebnem uvodnem članku. Liberalni gospodje v Gradcu so bili tedaj jako veseli, ker smo jim pomagali iz stiske, češ, vsakdo si lahko misli, kar hoče!

Mi smo mislili gospodom pomagati, da ohranimo mir, a ne da glasujemo proti gimnaziji; jaz

„Da je tedaj, ko se je snovala koalicijska, katoliško-narodna stranka napela vse svoje sile proti tistim slovenskim poslancem, ki so voljeni s pomočjo katoliškega političnega društva, bi gotovo do zveze z liberalci ne bilo prišlo. Grof Hohenwart bi gotovo brez Kluna in Povšeta ne bil se pogajal z liberalci, brez Hohenwarta bi pa ne bilo koalicijske.“

Quod erat demonstrandum! Punctum! Gospod vrednik, odkrito povem, da sem pač doslej bil uverjen, da ima katoliško-narodna stranka več kremenitih pristašev, nego je „Narod“ kvasil, a da ima pa tolik vpliv, tako moč celó na splošno avstrijsko politiko, da je celó koalicijsko zvarila, tega se mi ni še nikoli sanjalo. Sedaj je avstrijska vlada v taki zadregi, kje bi dobila večino ali vsaj novo koalicijsko ali železen obroč. Svetujem duhovitemu „Narodu“, ker vem, da je tudi prav blazega srčka, naj piše grofu Krlmanseggju, da se dobi na Kranjskem moč, ki koalicijsko sestavlja. Za to veliko uslugo bo vredništvo „Narodovo“ gotovo dobilo podobico ali pa vsaj usnjet medaljon.

Ni čuda, da je naredil „Narod“ tak krokodiljijski skok in sklep, ker že cel teden prelijeva obilne krokodilove solze po pokopani spravi! Impozantnejšega sklepa, nego je ta „Narodov“, tudi jaz ne znam narediti, zato pohlevno zapiram svojo marelo — a le za sedaj. Gospod vrednik, a rivederci!

Vaš oživilni

Ligaš Križ-Kraž.

za svojo osebo sem vedno rekel, da ostanem pri tem, kar je v proračunu.

Mislím, da sem pojasnil...

Posl. Hackelberg: Da nas hočete prevariti!

Kaltenegger: Dragi baron Hackelberg, ne bodite smešni! (Veselost.) Saj Vas je bilo osem proti dvema v odseku, tam bi se bili branili! Vi ste nas prosili, da naj Vam pomagamo. Najbolje bi bilo, ko bi bili mi gospode pustili na cedilu. Baron Hackelberg vé tako dobro, kakor jaz: ko bi ne bil obveljal posredovalni predlog, vsprejet bi bil Klenzlov, in cesarski namestnik bi bil razpustil dež. zbor. (Ugovarjanje, klici: Mi se nismo bali.) Tako sedaj govorite! (Veselost.)

Naravnost povem in želim, da skozi okna sliši vsa dežela, da smo mi konservativci liberalni stranki pomagali iz blata, ker smo hoteli ohraniti koalicijsko in preprečiti nemštvo nevarne agitacije nemških nacionalcev. Nasledki so se pokazali. Vi ste največ zgubili in bodele še. Celje ne bode škodilo nemštvo, temveč nemškonacionalna gonja proti Celju. (Pohvala. — Ugovori.)

In če ste Vi s svojo nespretnostjo vrgli svoja ministra in zgubili svoj vpliv, je to Vaša stvar. (Klici: To je naša stvar!) Dobro, za Vas se ne ogrevam. Jaz le konstatujem, da naše glasovanje ne nasprotuje glasovanju v štajerskem deželnem zboru.

Če glasujemo za Celje,...

Posl. Kraus: Potem niste Nemci!

Kaltenegger: ...storimo to, ker smo Nemci. (Burna pohvala in glasno ugovarjanje.)

Kraus: To bi bili morali povedati v dežel. zboru!

Kaltenegger: G. tovariš pravi, da bi bili morali javno povedati. Ko bi bili to storili, spravili bi bili liberalne gospode še v večjo zadrego. (Ugovori in smeh.)

Posredovalni predlog bi ne bil vsprejet in prišlo bi do katastrofe. Zato smo molčali. Vprašam, zakaj pa niste odklonili posredovalnega predloga, to bi bila Vaša dolžnost!

Posl. Morre: V kratkem bomo z Vami govorili! (Živahna veselost.)

Březnovsky: Krampus!

Morre: Mi se ne bojimo peščice „bindišarjev“ in njihovih pomočnikov!

Kaltenegger: Jako me veseli, da se g. Morre včasih malo ogreje. Nekaj je izbleknil, česar nisem vedel. Takoj Vam povem.

Pred kratkim je graška „Tagespost“ prinesla notico, da pojde g. Morre v volilni okraj g. barona Morseya — (Posl. Morre stopi nekaj korakov na stran,) le ostanite tukaj, g. kolega! (Burna veselost.) — da kmete pouči o postopanju g. barona Morseya v proračunskem odseku. V Gradcu je sploh znano, da je posl. Morre z „Tagespost“ jako prijatelj. Ta list je te dni naznanil, da je posl. Kaltenegger iz mnogih občin svojega volilnega okraja dobil pisma, v katerih volilci zahtevajo, da kot Nemec ne sme s Slovani glasovati za gimnazijo v Celju, temveč nasproti. Ker je ta notica bila objavljena že pred nekaterimi dnevi, mora „Tagespost“ biti jako dobro poučena, kajti včeraj sem dobil prvo pismo iz Feldkirchena. Kolega Morre, katerega jako čislam in spoštujem kot izvrsten nemški značaj, je v Feldkirchenu splošno znan; ondi včasih zvečer s kmeti politizuje in prireja veselice. Takoj sem si mislil, da je to v nekaki zvezi. (Veselost.) Kmetje imajo sedaj mnogo dela in nimajo časa, da bi pisarili taka pisma. Sicer se s pisarji dosti ne ukvarjajo, tudi so naši kmetje toliko previdni in politično izšolani, da vedó, da ta mala dobrohotnost do Slovencev prav nič ne škoduje Nemcem. (Živahna pohvala in ploskanje na desnici.)

Toda g. kolega Morre si je mislil: Pomagaj, kar moreš. Pisma, to moram priznati, so sestavljena v jako lepi obliki in označujejo tistega, ki jih je sestavil.

Posl. Morre: Jaz sem jih sestavil.

Kaltenegger: Torej se nisem motil, da so ta pisma od g. Morreta.

Morre: Dobili bodele še druga, le naredite oporoko. (Veselost. — Klici na levi: To je sramota! — Posl. Dötz: Sramota za Nemce v Avstriji. — Posl. Dyk: G. Dötz nima govoriti o Avstriji. — Velik nemir.)

Kaltenegger: S tem me nikakor ne ostrašite. Vsako nedeljo pojdem med svoje volilce in jim pojasnim razmere, kakor tukaj. Če ima gosp. kolega

Morre veselje, naj gre z menoj. (Živahna pohvala na desnici.)

Posl. Kindermann: Morre, ali pojdeš?

Morre: Seveda! (Živahna veselost.)

Podpredsednik dr. Kathrein: Prosim, da resno obravnavate stvar, kakor zahteva čast zbornice!

Kaltenegger: Žalostno je, in vsak trezen človek mi mora priznati, da je žalostno, ker v Avstriji ne znamo družega, kakor jeden družega pobijati. Pošteno bi morali skupno delovati in dati vsakemu svoje (Pohvala). ne pa...

Posl. Kaiser: Glasujte z Nemci kot Nemci!

Brzorad: Pa vi glasujte z njim, on je tudi Nemec. (Živahno pritrdjevanje.)

Kaiser: Čeh Vas poučuje, da ste Nemec, sram Vas bodi! (Živahno ploskanje na levi in na galeriji.)

Podpredsednik dr. Kathrein svari galerijo, naj miruje, sicer jo izprazni.

Kaltenegger: Ravno ti strastni ropoti pričaj, kako slabo je Vaše stališče. (Smeh.)

Posl. Bendl: Zaradi Vas!

Poslanec Dötz: Vsled izdajice, kakor ste vi!

Kaltenegger: Nihče mi ne more očitati, da sem koga osebno napadal; jaz govorim stvarno. Sicer pa mislim, da bi nemški gospodje, ki se toliko bahajo s svojo omiko (Pohvala. — Nevolja.), morali imeti toliko omike, kakor navaden hlapec. (Velik nemir na levi.)

Posl. Kindermann: Vi nimate nobenega narodnega čustva!

Kaltenegger: Gospodje govoré vedno o narodnem čustvu.

Kindermann: Tega vi ne razumete!

Kaltenegger: Dobro, gospodje pravijo, da tega ne razumem. Jaz imam drugo čustvo, in to je avstrijsko, in to avstrijsko čustvo je gotovo. (Velik nemir na levi. Mi imamo tudi avstrijsko čustvo.)

Poslanec Dyk: Zakaj ga žalite? Vi ga ne morete žaliti. Vi imate prusko čustvo!

Poslanec Bendl: Vi nimate pravice, poučevati nas v rodoljubju.

Dyk: Vi ne čutite avstrijsko, mi Vas dobro poznamo. (Burni ugovori, velik nemir. Klici: Konec besed, molčite Kaltenegger. Dyk na ves glas: Prusaki ste, Prusaki, Prusaki! Klici: Mi smo boljši Avstrijci, kakor Vi!)

Kaltenegger: Ali ste že pri kraju s svojo surovostjo?

Steinwender: Molčite! (Velik hrup.)

Kaltenegger: Vi mi ukazujete, da naj molčim. Tu se že vse neha! (Več minut trajajoč nemir.)

Podpredsednik dr. Kathrein svari razgrajalce. (Klici na levi: Sramota za tacega Nemca! On je izdajica nemškega naroda!)

Posl. Kaiser: Noben Mladoček ne govori tako!

Robič: Ali imate Vi sedaj besedo?

Dötz: Kaj Vam to mari!

Kathrein: Pustite govornika, da konča!

Steinwender: Mi ga nočemo poslušati. (Klici na desnici: Pa pojdite vùn!)

Kaltenegger: Če me nočete poslušati, pojdite vùn!

Steinwender: Pojdite Vi!

Kaltenegger: Jaz imam pravico govoriti in bodem tukaj tako dolgo stal, da izgovorim, in če treba čakati do jutri zjutraj. Slišal sem večkrat besedo „izdajica“. Bil sem v lepi družbi; grof Wurmbrand...

Menger: Ni res!

Kaltenegger: in dr. Plener...

Menger: To ni res!

Kaltenegger: Pa je le res! (Klici: Konec!) Vse Vam ne pomaga, jaz ne neham. Ponavljal sem že, da je postavka za Celje pravična zahteva Slovencev. (Pohvala na desnici, glasni ugovori na levi.) Vlada je v tem oziru zavzemala pravo avstrijsko stališče. Ko bi to storila, kar zahtevajo nemški nacionalci, potem gorje Avstriji! Boj bi se pričel od postaje do postaje in brez dvoma bi Nemci imeli največ zgube. (Živahna pohvala na desnici, burni ugovori na levi. Klici: Ovaduh! Sramota!) Naravnost izjavim, da ravno kot Nemec glasujem za Celje, ker kot dober Nemec gojim čustvo pravičnosti, ki tudi drugim privošči, kar je prav in pošteno. (Burno ploskanje na desnici. Klici na levi: Pfui! Vi zlorabite nemški jezik! Vi niste Nemec, Vi ste izdajica! Sikanje na levi in na galeriji. Podpredsednik: Če galerija ni mirna, takoj jo izpraznem.)

Ljudski shod v Mokronogu.

(Konec.)

Na to preide gospod poslanec na sedanji politični položaj v državni zbornici. V konservativni klub je vstopil in v njem ostal tudi potem, ko se je sklenila koalicija, ker so nemški konservativci najboljši zavezniki Slovencev in ker so s tem pridruženjem dotični slovenski poslanci preprečili še večjo nesrečo, ki bi se bila morda zgodila, ako bi se nemški levičarji zjedini s Poljaki, Italijani, nemškimi nacijonalci in češkimi veleposestniki. Po tej zvezi hrepené levičarji tudi sedaj, ko se je koalicija razbila, toda Poljaki so ostali značajni. Ko se je šlo za celjsko gimnazijo, storili so svojo dolžnost. Sedaj, ko se je koalicija razbila in je Plener pustil na cedilu svojo stranko, utegne se obnoviti stara večina v državnem zboru, ako ne bodo Mladočehi trdovratno še dalje tirali svoje brezupne politike. Ako znamenja ne varajo, razbila se bo nemška levica, ta nekdanj tako mogočna in nam Slovincem tako nevarna stranka. Vlada sama je priznala važnost celjskega vprašanja in zato možato se branila, pritrditi oholim Nemcem, ki h čejo po vsej sili zgraditi veliki Nemčiji most do Adrije. Zato smo vztrajali v koaliciji, nadaljuje gospod poslanec, če tudi smo trpeli zaradi tega veliko očitania; vest nam je velela trpeti, ker smo bili prepričani, da služimo domovini svoji! Pokazali so pa tudi Poljaki in nemški konservativci, da so nam zvesti v trdem boju našem za narodni obstanek. Pomenljive so besede, katere je govoril poljski poslanec Wahuianin pri banketu v čast odstopivšemu ministru vitezu Madejskemu, češ, da se je pri celjskem vprašanju pokazala vzajemnost vseh avstrijskih Slovanov v kulturni napredek jednega izmed slovanskih rodov! Dal dobrotljivi Bog, da se omogoči in pripravi sprava s češkim narodom in potem smemo imeti zaupanje, da bo strta moč nemških liberalcev ter da se končno v Avstriji prične doba srečnega razvoja, enakopravnosti vseh naredov ter da se loti državni zbor praktičnega, pozitivnega dela v prosep gmotnega blagostanja vseh narodov. Tako sem postopal, tako delal, vest mi je tako velevala, držče se prapora z napisom: Vse za Boga, domovino in cesarja!

Burna pohvala je sledila tem besedam v znamenje, da so vsi volilci popolnem zadovoljni s postopanjem g. poslanca v državnem zboru.

Tretji govornik g. posl. dr. Žitnik omenja v uvodu, da pridejo vsi trije govorniki poročati o svojem delovanju v državnem, oziroma deželnem zboru. Vsak volilec ima pravico, da tukaj jasno izrazi svoje želje, zadovoljnost ali pa grajo, oziroma nezaupanje svojim zastopnikom. Če je torej kdo med navzočimi, kateri se ne strinja s tem ali onim, naj prostodušno pové svoje mnenje, kajti to je prava pot do jasnosti, ne pa skrito ali zahrbtno udrihanje po tem ali onem poslanec v javnih listih. Ravno danes sem čital tukaj v Mokronogu, pravi govornik, da hodimo ljudstvo slepit, da iščemo svojih koristij itd. Taka trditev od domačih političnih nasprotnikov, da smo namreč sebični sleparji, mora boleti človeka, ki se podaje na nerodovitno polje politike le s tem jednim namenom, da bi skromne svoje moči z najboljšo voljo posvetil svojemu narodu, ubozemu ljudstvu, ki se v bedi svoji oklepa vsake bilke, da se reši iz obupnega stanja.

Naj nam gospodje pri „Narodu“ vendar naštejejo naše politične grehe in nam dokažejo, da hodimo le ljudstvo slepit po deželi. Gotovo je pač, da nobena stranka ni brez manjših hib, kajti stranke obstajajo iz oseb, in te so kot ljudje zmotljive, ne popolne.

Toda načela veljajo v politiki, načela dajejo strankam pečat in tudi življensko moč. In načela naše narodno-konservativne stranke so izražena v priznanem geslu: vse za vero, dom in cesarja! Stranke izumirajo in porajajo se nove, toda prava načela krščanske pravice in resnice, ta ostajajo, ker so večna! Vsacega ljudskega, posebe pa kmetijskega zastopnika jedna prvih skrbij mora biti v sedanjih razmerah, da se vsaj ne zvišajo bremena davkov, da se varčno in, če treba, tudi skopo uporabljajo dohodki iz mnogovrstnih davkov, in da se poljedelcu, sploh malemu davkoplačevalcu odprejo novi viri dohodkov ter olajša boj za obstanek.

In teh načel smo se držali navzlic mnogim očitanjem in napadom od nasprotne strani. Kdor ima priliko, prebirati domače liste, ta naj izreče svojo sodbo, ako si jo je naredil po treznem in nepristranskem premisleku.

Govoril je nadalje o raznih gospodarskih vprašanjih, katere je deželni odbor obravnava zadnjih šest let. Deželne potrebščine rastejo od leta do leta. Tako vsa potrebščina l. 1889 ni še znašala 800.000 gld., a za lansko leto 1,100.000 gld. Najbolj rasto stroški za kulturne namene, dobrodelne naprave, za šole in občila.

Dežela v resnici po svojih skromnih razmerah potroši mnogo za povzdigo kmetijstva, vinarstva, pogozdovanje Krasa in vodovode. V te namene je bil dež. zbor za lansko leto dovolil nad 54.000 gld. Žal, da se na jedni strani daje veselje poljedelcem, na drugi pa jemlje. Ljudstvo naše brez razlike političnih strank, izvzemši prijatelje lova, želi in zahteva, da se prenaredi, oziroma sadjereju in poljedelcu v korist zboljša lovski zakon. Govornik ob kratkem pojasni dotične obravnave v deželnem zboru.

Z narodnokonservativne strani so nekateri poslanci nasvetovali potrebne premembe, toda ostali so v manjšini nasproti Nemcem in „narodni stranki“. Jaz mislim, pravi govornik, da je vendar vredno in potrebno, to povedati ljudstvu in da mu s tem ne mečemo peska v oči. Mnogo podpira dežela posamezne občine pri napravah potrebnih vodovodov, o čemer je govoril že prvi g. govornik.

Za malo kranjsko deželo razmerno veliko stanejo dobrodelne naprave: bolnica, blaznica, najdenišnica in porodnišnica. Za bolnico se povprek na leto porabi 62.000 gld., za blaznico nad 60.000 gld. Krščanska usmiljenost zahteva od omikanih narodov, da skrbé za revne bolnike in največje reveže, to je za blazne. In zato nobena stranka ne more ugovarjati troškom v dobrodelne namene, pač pa mora zahtevati, da se štedi, v kolikor dopuščajo razmere. Vsled tega je narodnokonservativna stranka odločno zahtevala, naj se ne zazida preveč v novo bolnišnico, ki bode letos dogotovljena.

Vsakdo izprevidi, da se morajo osrednje, velike bolnišnice graditi v stolnih mestih, pri nas v Ljubljani. Kot rodoljub mora vsakdo želeči, da se razvija in širi stolno mesto, ki je in bode srce vsaki deželi. Vendar ne smejo v zdravstvenem oziru zapuščeni ostati od mesta in železnice oddaljeni kraji, ki tudi plačujejo za skupne namene. Zato je naša stranka ugovarjala previsokemu proračunu za nova bolniška poslopja v okroglem znesku 573.000 gold. In kakor kaže, se ni motila, kajti že doslej stanejo poslopja okroglih 600.000 gld., in predno bode vse dogotovljeno, bodo troški narasli blizu 700.000 gld. Nova bolnica je bila potrebna, toda ne po tem sistemu in v takem razmerju. Tak centralizem ni v prosep od stolnega mesta preoddaljenim ekrajem, kakor ne državni centralizem posameznim deželam. Zato je deželni zbor že ukrepal o manjših bolnišnicah na Notranjskem, Dolenjskem in v kamniškem okraju.

Doslej se je ta želja uresničila v Kandiji in v Novem Mestu, kjer so usmiljeni bratje pripravili za okolico prijazno zavetišče revnejšim bolnikom.

Veliko troškov provzročajo deželi tudi kranjski bolniki v tujih bolnicah. Tako je dežela l. 1892 za domače bolnike v Trstu, Zagrebu, Brežicah, Karlovcu, Gradcu, itd. izdala 81.675 gld. Deželni zbor je naročil dež. odboru, naj zahteva od oskrbnitstva tržaške bolnice, koder je največ troškov, da pošilja v ljubljansko bolnico ne — nevarno bolne osebe, toda v Trstu imajo gluha ušesa.

Govornik dalje naglašá velik pomen ljudske šole za splošno izomiko priprostega ljudstva, kajti sedanji čas je „neumnost najdražja stvar“, kakor veli prislovica. Dobra ljudska šola, v kateri se otroci vzgajajo v pravem krščanskem duhu, je vredna in potrebna vsestranske podpore. Zato pa tudi dežela stori, kar je v njenih močeh, za razvoj ljudskega šolstva bodisi pri razširjanju šol, bodisi pri podporah za nove šole. A če jemljemo v poštev, da se stroški za ljudsko šolstvo vsako leto pomnože za okroglih 10 do 12.000 gld., navdaja to ljudske zastopnike z opravičenim strahom, da s časom dežela ne bode mogla zmagovati raznih stroškov. Pride morda čas, in ta je že blizu, ko bode moral reči dež. zbor: „Ali ustanovimo podpore za nove šole ali pa izdatno zvišajmo deželne priklade. Ljudje so v tem oziru sami večkrat krivi razmerno prevelikih stroškov, ker vsled raznih prigovarjanj zahtevajo več razredov. Tako je v neki župniji štirirazrednica, a krajni šolski svet je prosil še za dve dvorazrednici in jedno jednorazrednico v ravno isti župniji. To je že malo preveč baharije in pa — klečeplastva.

Torej vsaka stvar do gotove meje! Mi smo, pravi govornik, prijatelji dobrega, vspešnega šol-

stva, s to trditvijo se nočemo dobrikati nikomur, a slabe finančne razmere dežele sedaj ne dopuščajo, da bi se zboljšale učiteljske plače, ki so pri nas v resnici borne, dokler so prazne deželne blagajnice. V tem oziru smo mi „nazadnjaki“ vsaj toliko odkritosrčni, kakor oni „naprednjaki“, ki trdijo, da dežela za šolstvo preliha že srčno kri, ali pa očitajo učiteljem, češ, že zopet beračijo za boljše plače.

Pojasniti je treba v kratkih potezah tudi gledališko vprašanje. Naj sodi kdo o gledališču kakor koli, istina je, da je tudi naša stranka glasovala za to, da se porabijo denarji, ki so bili od kranjske hranilnice, mesta ljubljanskega in prejšnjega gledališča na razpolaganje v ta namen, za novo zgradbo in dovoli še 100.000 gld. posojila, ki se vračuje v letnih obrokih. Toda ugovarjali smo odločno, da se je porabilo v ta namen nad 47.000 gld. več, kakor je dovolil dež. zbor, in da nam dež. odbor ni predložil natančnega končnega računa. To je bila naša pravica in z ozirom na davkoplačevalce tudi vestna dolžnost; in če Vam tukaj stvar pojasnimo, s tem ne slepimo ljudstva in tudi ne krošnjarimo za glasove. Saj je nasprotnim gospodom vedno prosto, da ljudstvu javno povedo, kateri, kedaj in zakaj smo v dež. zboru delali „zbrige“.

Dežela je zadnja leta jako mnogo storila za boljše ceste in sploh občila. Nekdaj so delali ceste, koder so jim koze kazale steze, in vsled tega sedaj vsako leto prelaganje cest. Za lansko leto samo je dež. zbor dovolil za cestne namene in mostove okroglih 139.000 gld. Jedenkrat bo menda tudi temu konec, dasi čakajo deželo še mnogi stroški za dovozne ceste k dolenjski železnici. Te železnice so se mnogi veselili in napovedovali zlato dōbo za Dolenjsko. A če je istinita govorica, da je imela dolenjska železnica letos po zimi v štirih mesecih do 70.000 gld. zgube, potem gorje deželi, ki je prevzela garancijo. Gg. državnih poslancev v prvi vrsti bode skrb, da država prevzame, prej ko mogoče, to železnico v svojo upravo in oskrb.

Govornik obrazloži obravnave o višji slovenski deklški šoli ter naglašá, da kot kmetijski zastopnik ni mogel glasovati za tako šolo, ki bi deželi vsako leto provzročala okroglih 13.000 gld. rednih stroškov in ker je bila v samostanu podobna višja, gospodinjstva šola. Če pa mesto ljubljansko, kateremu v prvi vrsti bode koristila, samo napravi tako šolo, bode deželni zbor gotovo dovolil primerno podporo. — Dalje pojasni, tudi obravnave o prisilni legalizaciji, ki je v dež. zboru in po časnikih vzdignila mnogo prahu.

Da ljudstvo slepimo, je nekda nadaljni dokaz, samostojna deželna naklada na žganje. Nekaj let je bila ta doklada v zakupu zasebnih podjetnikov. Sluteč, da utegne, žal, vsled propada domače vinoreje, ta naklada naraščati, je narodno-konservativna stranka po inicijativi sedanjega dvornega svetnika Šukljeja predlagala, da dežela sama prevzame pobiranje te naklade. Gospodje, ki nam podtikajo, da ljudstvo slepimo, so se odločno upirali, češ, da je to umazana in nevarna špekulacija, in vendar dobiva dežela od žganja čistega dohodka nad 180.000 gld., to je dobrih 10% deželnih priklad, dočim bi po prejšnjem načinu dobivala morda komaj polovico. S tem, pravi govornik, nočem očitati nikomur ničesar, temveč le konstatujem istino.

Lansko leto je v deželnem proračunu primanjkovalo okroglih 300.000 gld. vsled izrednih stroškov za novo bolnico. Z jedne strani se je predlagalo, naj se deželna priklada zviša od 28% na 32% in najame posojilo do 150.000 gld.; z naše strani smo ugovarjali zvišanju deželne priklade in nasvetovali, ker je bilo posojilo neizogibno, naj ostane 28% deželne priklade in se najame posojilo do 250.000 gld. Po dolgih, deloma živahnih razpravah je ta predlog obveljal; saj celo država za velika poslopja jemlje posojila (Gradec), ki se tekom let povrnejo.

Letos je bilo vprašanje o zvišanju dež. priklade zopet na vrsti. Z naše strani smo predlagali, ker ni bilo družega sredstva, da se vpelje naklada na pivo, kakor je že v navadi v nekaterih deželah in občinah. Nekateri zastopniki mest in veleposestva so resno ugovarjali tej nakladi, češ, da se s tem podraži pivo, ki je baje nekako živilo nižjega ljudstva; tudi ljubljanski gostilničarji so vložili prošnjo proti tej nakladi. Konečno je obveljala zmerna naklada, ki pa na najvišjem mestu še ni potrjena.

Govornik priporoča Raiffeisenove posojilnice ter omenja raznih vzrokov, ki našega oratarja tirajo do propada.

To so v površnih potezah važnejše točke obravnav dež. zbora. Davkoplačevalci se povsod pritožujejo o rastočih davkih, toda dež. zbor jim v tem oziru ne more dosti pomagati. In najbolj žalostno je to, da celó nekateri kmetiški zastopniki, ki imajo vsak dan priliko opazovati bēdo in revščino našega kmeta in obrtnika, vtikajo glave svoje v grm liberalnih fraz. Tako mi je jeden gospodov dež. poslanec, katerega osebo jaz, in vsakdo, kdor ga pozna, visoko čislam, letos rekel v obraz: „Vi hujskate ljudstvo, našim kmetom se še predobro godi!“ (Pri mizi na levi ugovori in mrmranje! Op. por.) Da, tako je govoril kmetiški zastopnik!

Državni zbor je ono mesto, kjer se pritiska davčni vijak. Dokler bo de ondi odločevala nemška levica, ki je kot zastopnica velikega, mejnarodnega kapitala, tako dolgo ni misliti na boljše čase, ne v gospodarskem, ne v narodnem oziru. Obtičala je davčna in volilna reforma. Dokler se te dve preosnovi ne izvršita v korist kmetiškega in sploh nižjega prebivalstva, tako dolgo bodo še vedno veljale besede našega pesnika: Jokajo se milijoni, da se jeden veseli! (Živahno odobravanje!)

Shod je trajal skoro do sedme ure zvečer, a poslušalci so ves čas vstrajali in poslušali z veliko pozornostjo. Omeniti nam je še, da je bil prostor, koder se je vršil shod, okrašen z raznimi zastavami.

Predsednik shodu g. prof. dr. Marinko zahvali gg. govornike za njih trud in bodri narod, naj se čvrsto drži katoliško-narodnih načel, ker le-ta so prava.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. julija.

Poslanska zbornica. Dunaj, 12. julija. Zbornica je nadaljevala podrobno posvetovanje o proračunu naučnega ministerstva. Pri točki „ljudske šole predloži posl. Burgstaller resolucijo glede ustanovitve učiteljske pripravnice v Trientu z italijanskim učnim jezikom. Nato se oglasi k besedi glavni protigovornik Hauck. Ta izjavi nasproti trditvam Mladochov, ki pravijo, da je na Dunaju 200.000 Cehov, da je po statističnih podatkih le 12.000 (?) Cehov na Dunaju in da je on vsled tega proti ustanovitvi češke šole na Dunaju. Posl. Noske polemizuje proti posl. Klunu in predlaga, da se odkloni predlog poslanca Kaizla, ker uvidi v tem nevarnost narodnega boja na Dunaju. Nato se sprejme poglavje ljudske šole. V današnji seji se je sprejel načrt zakona glede podaljšanja obrokov za povračilo nekaterih kreditov, dovoljenih za Tirolsko. Potem se je nadaljevalo posvetovanje o proračunu finančnega ministerstva. K točki so govorili poslanci grof Palfy, Schnal, Bauer in Polzhofer in potem finančni minister Böhm. V večerni seji se je nadaljevala debata o civilnem procesnem redu.

O bivših koalicijskih ministrih se govori, da je določen prejšnji minister Madeyski za službo v pravosodnem ministerstvu in grof Schönborn bode baje predsednik upravnega sodišča. Tu se pa usiljuje nehoté vprašanje, kaj se bode zgodilo z markijem Baquehemom, kateremu se je povodom razpustitve Windischgrätzovega ministerstva obljubilo, da mu bodo zopet podelili aktivno službo. Skoro o vseh bivših ministrih se govori, da so jim prihranjena aktivna mesta v državni službi, le za markija Baquehema, kateremu so se obljubovala vsakovrstna namestniška mesta, nimajo nikakega prostora. Marki se nahaja sedaj v Galiciji, kjer baje konferira z grofom Badenijem.

Srbija. Iz Beograda se poroča 11. t. m., da dospe Miljutin Garašanin, vodja naprednjaške stranke, danes s posebnim vlakom v Beograd, kjer ga bode njegova stranka sijajno sprejela. Več njegovih pristašev mu je šlo do Szabadka nasproti. Prejšnji podpredsednik skupščine, Mihael Pavlovič, se je izneveril naprednjaški stranki, ker ni prijatelj sedanje finančne predloge; ravno tako je izstopil Miloš Glišić, ki je bil leta 1880 predsednik tej stranki, in objavlja izjavo, v katerej trdi, da je zeló napačno, ker je prevzela naprednjaška stranka vlado. Še bolj pogumnega se je kazal dr. Petrovič, ker ni samo izstopil iz stranke naprednjakov, ampak odložil tudi mandat. Neutralna stranka je ustanovila v skupščini svoj poseben klub ter izvolila Pavloviča predsednikom in Boghičevića, brata prejšnjega zunanjega ministra, podpredsednikom svojega kluba. — Skupščina obstoji sedaj iz 161 naprednjakov, 46 liberalcev in 31 neutralcev; dva prostora sta prazna.

Socijalne stvari.

Pravice in častnost dela.

Spisal kardinal Manning. — Iz angleščine poslovenil J. G. (Konec.)

9. Sklep.

Skušal sem vam dokazati častnost dela. To je podlaga našej državi, našemu razvoju in napredku, vir iznajdeb, stvarilna moč in vzrok raznovrstnemu kapitalu v denarju in v izurjenosti. Gledé na njegove pravice sem dokazal, da je delo prava lastnina, prav kapital; da ima prirojeno pravico do prostosti, do tega, da se brani samo sebe, in pravico, da je branijo državne postavbe. Dodam naj le še to, da ne more biti na delavcu nič onečašujočega, razven če si ni sam kaj nakopal. Oprostite, da rabim navaden pregovor v primeru: „Lenuh je hudičev prijatelj in nezmernež je hudičev suženj.“ Gledé na pravice pa ne vem, kaj bi moglo kratiti delavčeve pravice, razven če ne živi pošteno; če ni pošten, zadela ga bo kazen; če je pa pošten, varovala ga bo postavna oblast.

Toda, gospōda, zadrževal sem vas veliko dalje, kot bi bil moral — veliko dalje, kakor sem mislil. Naj torej sklenem.

Dejal sem najprej, da štejem one, ki delajo z glavo, med one, ki delajo z rokami. Ko bi ne bili možgani delali, kje bi bile vse te iznajdbe, ki so oživile naša ozemlja z delom, ki so nam ustvarile cele svetove delovanja? In kako dolgo, kako vztrajno, kako temeljito so morali delati možgani, da so dosegli svoj namen. Koliko se jih je utrudilo pri tem delu, išočé kake iznajdbe, ki je niso nikoli našli? Toda dasi so umrli, ne da bi bili dosegli, kar so iskali, vendar so sezidali naslednikom podlago za nove iznajdbe. Prav pravi neki pisatelj minulega stoletja: „Ne moremo pričakovati, da bi izdelovalo izvrstno sukno ljudstvo, ki ne ve nič o zvezdoznanstvu ali ki se ne briga za nauk o npravnosti.“ Olike kake dežele se ne da primerjati gori, stoječi v pusti planjavi, ali na ravnini dvigajočemu se arteškemu vodnjaku. Olike kake dežele se razvija prav tako, kakor se razlijejo vode jezera po ravnini. Vednostna omika v svoji najvišji stopinji obdari tudi najnižje doline in ravnine dela. Davy-jeva učenost nam je dala varnostno rudarsko svetilko, Leibnitz-eva kemija je pomnožila rodovitnost našim njivam. In ne pomaga le zvezdoznanstvo leedškim suknarjem, ampak tudi npravni nauk, in o npravnem nauku bi bilo treba, da bi povedal svojo, ampak da bi bilo to začetkom, ne koncem večera, in zato naj sklenem z npravno vedo.

Veda o npravnosti sloni na štirih temeljih — na modrosti, ki vodi um; na pravičnosti, ki vodi voljo; na zmernosti, ki vlada strasti; in na srčnosti, ki vodi in vlada celega človeka. Te štiri poglavitne čednosti npravnega reda izpopolnjujejo človeški značaj in v tem smislu sem tudi nocoj govoril. Podlaga so človeški veljavi in utemeljujejo vse njegove pravice. Z nami vred trudeči se delavec, ki je moder, pravičen, zmeren in srčen, tak je res „delavec, kateremu se ni treba sramovati“. (2. Tim. II. 15.)

Občni zbor slovenskega Alojzijevišča v Gorici.

Dne 11. t. m. vršil se je zbor po objavljenem dnevnem redu. Gospod podpredsednik J. Bajc je zbrane duhovnike (okoli 35) pozdravil in zahvalil, da so prišli, kar priča, da se čč. duhovščina če dalje bolj zanimlje za zavod. — Žal, da je bilo društvo prošlo leto brez predsednika, ker vč. gospod Fr. Mercina, stolni dekan, nikakor ni hotel več predsedovati, kar je bilo vsem zeló žal. Kakor da ni bilo te odpovedi dovolj, odpovedal se je odborništvu še vč. g. Andrej Marušič, častni kanonik. — Zavod je s hišo, koja smo po sklepu lanskega občnega zbora kupili, prav zadovoljen.

Na to je poročal gospod prefekt o duhovnem življenju in o učenem napredku gojencev. Poročilo je ugodno. Izvzemši jednega vadničarja so vsi gojenci srečno dovršili. K sveti spovedi in k sv. obhajilu so hodili vsaki mesec. Odbor je skrbel tudi za razvedrenje utrujenih otrok in je v ta namen poprosil g. Pintarja, posestnika v Pevmi, da so smeli otroci igrati in skakati na hribu nad Pevmo, koji je njegova last.

Tudi blagajnikovo poročilo je ugodno. Dohodkov je bilo: 1. darov čč. duhovščine: 1971 gld.;

2. duhovsko podporno društvo je podarilo 100 gld.; 3. zasebniki: 49 gld. 10 kr. Otroci so imeli doplačavati 1333 gld., ali dolžnih je še kakih 200 gld., in tudi letnine in obljubljenih obresti bo še precej iztirjati. Prilika je nanese, da smo morali nakupiti poleg hiše kos sveta za 449 gld. 50 kr., kar smo takoj izplačali. Pri hranilnici je imelo društvo 4000 gld. dolga, od kojih smo letos poleg obresti (4½ odstotke) izplačali še 400 gld.

Gospod podpredsednik se je lepo spominjal ranjih gg. Alojzija Fabiani-ja in Vinko Stublja, ki sta v oporoki volila zavodu posebno svoto. Veleučnemu g. dr. Andreju Lisjaku se je izrekla zahvala za njegovo skrb za zavod in za njegovo brezplačno zdravljenje otrok. Preč. g. Grča je vprašal, ali odbor objavlja v listih tudi mesečnino otrok? Odgovor je bil: ne. Na to je vprašal isti gospod, kaj je z neko ustanovo, ki je bila namenjena zavodu? Odgovor je bil: Ustanovo upravlja preč. g. župnik M. Milost, koji se je odločno izrazil, da ustanova ne tiče nikomur, ko zavodoma sv. Alojzija. (Odobrovanje.) O ustanovi v italijanskem zavodu, po koji bi morali tam vzdrževati jednega slovenskega gojenca, se je izrekla želja, da naj bi se zopet doseglo to, kar gre Slovencem. Opravilo se je odstopilo odboru.

Točka: poprava hiše, se je vsprejela, kakor je odbor predlagal, za kar bo troškov okoli 300 gld.

Pri morebitnih nasvetih se je več gospodov udeležilo razprave. Monsignor Marušič je opozoril, da z novim šolskim letom se odpre zopet posebna pripravljalnica za dečke, ki nameravajo v srednje šole. Premagovalo je pri tem mnenje, da je pripravljalnica boljša, ko vadnica, dokler je gimnazija nemška.

Č. g. Fr. Kofol je tožil, da se ne sprejemlje dečkov naravnost iz ljudske šole v zavod, kar je gospod prefekt pojasnil, da se jih sprejemlje, pa le v tretji razred (praviloma), ker je v drugem razredu čas izgubljen.

Preč. g. župnik Josip Pavletič je vprašal, ali bodo otroci ostajali v zavodu do konca gimnazije? Podpredsednik: Kaj pa! Tedaj je več gospodov izreklo pomisleke o nadzorovanju odraslih otrok. Na to je gospod prefekt stavil predlog, naj se naroči odboru, da gmotno podpira šolske brate na Dunaju in jim išče slovenskega naraščaja na korist zavoda za slučaj, da bi se dosedanje nadzorstvo odreklo. Razprava o tem je bila zaupna in se je končala z jednoglasnim odobravanjem predloga.

Zadnja točka dnevnega reda je bila volitev predsednika in jednega odbornika. Gospod podpredsednik je vprašal monsignora A. Marušiča, ali ne bi umaknil odpovedi. Ko je preč. gospod izjavil, da ne more, ker je odpoved dobro premislil, izvolili so ga zborovalci z vzklikom za predsednika. Toda visokočastiti gospod je odločno odklonil izvolitev. Na to je prečastiti gospod podpredsednik v imenu odbora predlagal za predsednika vč. g. kanonika Fr. Košuta, koji je vkljub preobilnim poslom vendar sprejel izvolitev radi dobre stvari. Za odbornika je bil izvoljen č. g. profesor Cerin, ki je bil poprej odbornik-namestnik in je že od začetka snoval in podpiral naš zavod. Za namestnika je bil izvoljen č. gospod Jožef Golob, vikar v Podgori.

Odbor je torej ta-le: Fr. Košuta, predsednik; Josip Bajc, podpredsednik in blagajnik; dr. J. Pavlica, prefekt; Ant. Hvalica, dekan, in Tom. Cerin, profesor, odbornika; Iv. Klavčič, župnik, in Josip Golob, vikar, namestnika. Pregledovalca računov sta gg. kanonika Št. Kofol in Janez Wolf.

Prošnje za vsprejem v Alojzijevišče naj se pošiljajo preč. g. podpredsedniku Jos. Bajcu, knezoškofijskemu tajniku v Gorici. Priloži se naj vsaki prošnji zapečatenó priporočilo dušnega pastirja. Osobnega priporočevanja ni treba, kar pri našem društvu ne more biti mero-dajno.

Tedenski koledar.

Nedelja 14. jul.: 6. pobink., evang. Jezus nasiti 4000 mož, Mark. 8. Bonaventura. Ponedeljek 15. jul.: Razdelitev apostolov. Torek 16. jul. Marija škapul. Karmel. Sreda 17. jul.: Aleš spoznovalec. Četrtek 18. jul.: Kamilij Lel. sp. Petek 19. jul.: Vincencij Pavl. spoz. Sobota 20. jul.: Jeronim Emil. spoz. — Lunin spremi: 15. zadnji krajec ob 4. uri 29. m. zjutraj. — Solnce izide: 15. ob 4. uri 31 m.; zaide ob 7. uri 41 m.

(Oklic hišnim posestnikom v Ljubljani!) Z ozirom na razglas visoke c. kr. deželne vlade z dne 10. julija 1895., s katerim se posestniki poslopij, ki so vsled potresa postali pomoči potrebni, pozivljejo, da naj prošnje za brezobrestne predujeme ali nepovratne podpore vložijo najpozneje do 24. julija t. l., naznanja podpisani pomočni odbor vsem prizadetim posestnikom, da je v hiši banke „Slavije“, Gosposke ulice, ustanovil posebno pisarno, kjer se bodo brezplačno dotične prošnje pripravljale, ter prekrbovale tudi vse potrebne priloge. Ta pisarna odprta bo od ponedeljka, t. j. od 15. julija dalje vsaki dan, ter se bo v njej posel opravljal od 8.—12. ure predpoludne in od 2.—7. ure popoldne. Posestniki poškodovanih poslopij se torej vabijo, da se prej kot mogoče zglase v pisarni podpisanega odbora, vsekako se jim pa na srce poklada, da kratek proračun o stroških za popravilo, ki se ima po zgorajšnjem razglasu prošnji priložiti, sami preskrbijo in tedaj že saboj prineso. Zemljeknjižne izvlečke, v kolikor jih bode treba prošnji priložiti, si hoče odbor sam preskrbeti. — V Ljubljani, dne 12. julija 1895. Pomočni odbor.

(Shod v Starem Trgu nedovoljen.) „Slovensko društvo“ v Ljubljani je političnemu oblastvu naznanilo, da se bo vršil shod narodne stranke v nedeljo 14. t. m., v Starem Trgu. Okrajno glavarstvo je shod prepovedalo, ker se je bati nemirov vsled razburjenosti med obojema strankama. „Slovensko društvo“ se je pritožilo zoper ta odlok okrajnega glavarstva.

(Dr. Bleiweis o ljubljanskem kompromisu.) Na občnem zboru „Slov. društva“ je dne 9. t. m. dr. Bleiweis spregovoril te-le besede: Pri razmerah, ki so nastale vsled potresa, je vsak trezen in razsoden človek čutil, da je sporazumljenje z nasprotniki umestno, da se Ljubljani in deželi pomore. Ko se je nasprotna stranka v tem smislu oglasila, dovolili smo jej tri zastopnike v obč. svetu, a s pogojem, da se tudi glede deželnozborskih in državnozborskih volitev takoj prično pogajanja. Nasprotna stranka se tega dogovora ni držala; nje voditelji so se izgovarjali, da nimajo mandata, da mora o tem sklepati osrednji volilni odbor, o katerem doslej nihče nič slišal ni, a iz glasila te stranke se vidi, da sploh nikdar ni imela dobre volje, da nas je prevarila. Mi smo grešili, ker smo jim podali roko, zanašajoč se na njih politično poštenje. Z ljudmi, ki tako malo respektirajo dano besedo, je odslej nemogoče vsak dogovor. — Temu nasproti moramo izjaviti, da so besede dr. Bleiweisove popolno neresnične. Naša stranka glede pogajanja o državnozborskih in deželnozborskih volitvah pismeno izjavila te-le besede: „Ker je vsled pomanjkanja časa nemogoče takoj sklicati izvrševalni odbor naše stranke, posebej ker bivajo naši državni poslanci še na Dunaju, bilo bi prezgodaj že sedaj sklepati o deželno in državnozborskih volitvah“. — Nasprotna stranka je bila s tem zadovoljna in ko so se sešli zaupniki obeh strank, povdarilo se je od obeh strani, da se razgovor vrši le glede mestnih volitev. To dokazuje korespondenca med strankama. Naša stranka je torej držala dogovor, kakor so pokazale mestne volitve in iste so pokazale, da ga nasprotna stranka ni držala, ker nje glasilo ni upalo za I. razred priporočiti v ožji volitvi konservativnega kandidata. — Vsaka stranka se je pri tem dogovoru glede drugih volitev v deželni in državni zbor pridržala popolno svobodo glede stališča in taktike kakor sta objavili obe glasili in zato je popolno neresnično, ako dr. Bleiweis trdi, da se mi nismo držali dogovora. Politično poštenje dr. Bleiweisa zahteva strogo, da on to prizna ter da popravi naši stranki storjeno krivico.

(Nove maše v ljubljanski škofiji) vršile se bodo kakor poroča „Danica“ tako-le: Čč. gg. četrtletniki: Bernard Jernej, 28. jul. v Skofji Loki pri nunah; Dostal Jožef, 28. jul. v Ljubljani pri sv. Petru; Gnjazda Janez, 4. avg. pri sv. Magdaleni na Gori, nad Idrijo; Karlin Jurij, 4. avg. v Skofji Loki, Mlejnik Viljem, 28. jul. v Novem Mestu; Osvald Frančišek, 28. jul. v Marijanišču v Ljubljani; Paulus Viljem, 28. jul. v Ljubljani v Trnovem; Sturm Frančišek, 4. avg. pri Stari Cerkvi na Kočevskem; Solar Jožef, 4. avg. v Kropi; Zabukovec Tomaž, 4. avg. v Ljubljani pri sv. Petru. — Čč. gg. tretjeletniki: Jarc Alojzij, 28. jul. v Ajdovcu; Jerše Jožef, 4. avg. na Bledu; Novak Jožef, 29. jul. pri Mariji Pomagaj na

Brezjah; Plantarič Jožef, 4. avg. pri sv. Trojici pri Mokronogu; Prelesnik Matija, 11. avg. v Dobropoljah; Remškar Valentin, 4. avgusta na Brezovcu; Škerjanc Martin, 11. avg. v Križih pri Trzinu; Švigelj Jožef, 18. avg. v Borovnici; Tič Lovro, 4. avg. v Moravčah.

(Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji.) Premošeni so naslednji č. g. kapelani: Ivan Pele iz Smartnega pri Litiji v Vinico, Matej Kos iz Starega Trga pri Poljanah v Skocijan pri Dobravi, Ivan Volk iz Skocijana v Stari Trg pri Poljanah.

(Sklep šolskega leta.) Danes zjutraj ob 7. uri vdeležile so se ob sklepu šolskega leta sv. maše v stolnici sledeče šole: Moška in ženska pripravnica z obema vadnicama, I. mestna sl. ljud. deška šola, nemška ljud. deška in dekliška šola. Po sv. maši bila je zahvalna pesem in ko so pevci odpeli še cesarsko pesem, so se učenci in učenke podali v svoje šole, kjer je sledila razdelitev spričeval. Osmošolci c. kr. velike gimnazije končali so s poukom danes, jutri pa imajo v Alojzijevešču sveto mašo z zahvalno pesmijo.

(Na državni gimnaziji v Kranju) se je danes, 13. t. m. končalo šolsko leto. Prvi razred je imel do konca družega tečaja 79 učencev, izmed katerih je dobilo prvi red z odliko 19 učencev, prvi red 41, drugi red 11, zaradi bolezni neizprašana sta 2, ponavljalni izpit se je dovolil 6 učencem. Drugi razred je imel do konca družega tečaja 56 učencev; od teh je dobilo prvi red z odliko 15 učencev, prvi red 30, drugi 4, tretji red 1, ponavljalni izpit se je dovolil 6 učencem. — Za prihodnje šolsko leto se bodo na novo došli učenci za prvi razred vsprejemali v nedeljo 14. t. m. dopoldne, vsprejemni izpiti se bodo vršili 15. t. m.

(Ogledovanje barak.) V Ljubljano sta dospela z Dunaja g. vitez Gruber, dvorni svetnik in gospod Maks Gruber, profesor dunajskega vseučilišča, da ogledata imenom osrednje vlade gradnjo in zdravstveno stanje ljubljanskih barak na Ledini, v Lattermanovem drevoredu, v Zvezdi, Trnovem, Krakovem, na Poljanah, itd., ter poročata o tem ne pristojnem mestu. Nastanila sta se oba v hotelu „pri Maliču“.

(Iz Loke) se nam poroča: Ker se med mestnimi otroki zelo širita škrlatinka in vrtanica, sta se 12 t. m. obe tukajšnji ljudski šoli zaprli. Loškimi učenkam se mora dobro goditi v šoli, ker so se poslovile od nje s prav težkim srcem. Manjših nekatere so kar glasno jokale.

(Iz Tržiča), dne 12. julija. Danes se je vršilo pri nas žrebanje za občinske odbornike II. razreda. Izvoljeni so bili trije pristaši stranke reda gg. Lončar, Šimec in Verdir, dočim je bil od nasprotne stranke izžreban le eden. Vsled tega izida ima stranka reda v občinskem zboru večino. Ima namreč sedaj v 3. razredu 4, v drugem tri in v prvem jednega pristaša. Ker se je poprejšnji župan še ob pravem času odpovedal, vršila se bo nova volitev županova, pri kateri bo izvoljen pristaš stranke reda. Nadejati se je, da se bo sedaj povrnil mir v tržiško občino. Zadnjo volitev in to žrebanje je vodil nepristransko v vsestransko zadovoljnost okrajni komisar gospod Detela.

(Pri sv. Lenartu v Slov. Goricah) je včeraj umrl odnotni notar, Filip Mravlag.

(Celovške občinske zadeve.) Iz Celovec, dne 11. julija: Občinske volitve so letos nenavadno razburle duhove, pokazale pa tudi naše „nemške“ Celovčane v res — čudni luči. Spoznali smo, na kako slabih nogah stojé naše občinske zadeve in kako so naši p. i. nasprotniki „močni“ jedino le tedaj, ko gre zoper — Slovence. Glavna parola jim je še vedno le njih patentovani „Deutschthum“, kateri je vlekel na dan pri občinski seji dne 10. tega mes. oblastno zlasti občinski svetovalec Heilinger. — Županom je zopet jednoglasno izvoljen dr. F. Posch.

(Koroške novice.) Listi poročajo, da pride prestolonaslednica — vdova Stefanija za nekaj dni v letovišče Mittewald pri Beljaku. — Ustmeni zrelostni izpit so imeli na beljaški gimnaziji od 3. do 5. t. m. 7 dijakov je dobilo odliko, 6 prvi razred, 2 morata izpit ponavljati v 2 mesecih, 1 v jednem letu. — Na celovski gimnaziji so se izpiti končali dne 9. t. m. Od 24 abiturientov so 4 dobili odliko, 15 prvi razred, 2 morata izkušnjo ponoviti v 2 mesecih, 1 v jednem letu.

(Umrla) je gosa Terezija Melzerjeva, vdova po pokojnem profesorji Karolu Melzerji, v 77. letu nje dobe. Pogreb je bil včeraj popoldne. N. v. m. p.

(Petres.) Brzjavi iz Astrahana, Usun - Ade, Krasnowodskega, Ašabada in Dedschena poročajo o potresnih katastrofah v kaspiških in uralskih pokrajinah. V Astrahanu se je potres le slabotno pojavil, toda v Usun-Adi je bil tako močan, da je porušil več hiš in poškodoval železniški nasip. Iz luke, katero so preplavili pluskajoči morski valovi, so ubežali vsi delavci. V Krasnowodsku so hiše deloma porušene, deloma zelo poškodovane. V srednjem Grškem so čutili 9. t. m. močen sunek. Ljudij ni nič ponesrečenih.

(Železnico na Ortler) je projektiral dvorni svetnik Fr. Rziha, profesor na dunajski politehnik. Gotovo se mora priznati, da je ta ideja zelo genialna in nam jasno svedoči napredke sedajne tehnike. Toda drugo vprašanje bi bilo pač to: Ali se denar, ki bi se potratil za tako samo razkošnosti služečo zgradbo, ne dal porabiti za kaj drugega, kar bi bilo na splošno korist?

(Semniji po Slovenskem od 14.—20. julija.) Na Kranjskem: 15. jul. v Vinici; 16. v Metliki; 17. v Zdenki vasi. — Na Slovenskem: 15. v Dobovi, v Zdolah v soseski Pleterje; 16. v Dobju; 17. v Muti in pri sv. Filipu, v Selah Olinjske fare; 20. v Armuzu in Vitanju. — Na Koroškem: 14. v Gradišah. — Na Primorskem: 15. v Drenciji.

Darila ljubljanskemu pomožnemu odboru za Ljubljano in okolico.

XXX. izkaz.

Josip Klausnerjeva vdova pri sv. Ivanu na Tirolskem, 2 gld., županstvo v Sodražici 100 gld., H. W. Rümcker v Hamburgu 30 mark = 17 gld. 76 kr., J. Aigner v Ludvigsburgu 2-80 mark = 1 gld. 66 kr., kral. mesto Mělnik na Češkem 194 gld. 78 kr., R. Kindermanns v Geri 10 mark = 5 gld. 93 kr., Fr. Schäffer & Comp. v Landsbergu 7 mark = 4 gld. 15 kr., A. Scheuerlens v Heilbronn 2-60 mark = 1 gld. 53 kr., G. J. Giegleis v Schweinfurtu 30 mark = 17 gld. 78 kr., W. Hanemann v Rastattu 11-80 mark = 6 gld. 99 kr., občinski urad Gleinstätten 10 gld., Karol Franke na Dunaju 10 gld., Josip Pitschmann v Lobendavi na Češkem 3 gld., Friderik Meinecke v Nürnbergu 5 mark = 2 gld. 96 kr., D. Schwab & Comp. v Kolinu 25 mark = 14 gld. 81 kr., Mihael Cochini v Trstu 100 gld., Joannis Jatros, c. in kr. avstr.-ogerski konzul v Naupliji na Grškem 14-50 frankov = 6 gld. 19 kr., skupaj 499 gld. 54 kr., z že izkazane svoto 64.854 gld. 39 kr. skupna svota 65.353 gld. 93 kr.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Okrajni odbor v Novem Bidezovu na Češkem zbirko 204 gld.; ruski generalni konsulat na Dunaju v imenu „Slavjanskega dobrotnoriteljnega občestva v Odesi“, 166 gld. 50 kr.; hrvatsko pevsko društvo „Javor“ v Jaski, kot čisti dohodek v ta namen prirejene veselice 36 gld. 27 kr.; administracija časopisa „Narodne Novine“ v Zagrebu nadaljno zbirko 16 gld. 35 kr.; gospod Anton Lodner, uradnik pri c. kr. finančni direkciji na Dunaju, zbirko 7 gld. 70 kr.; administracija časopisa „Lauinger Anzeiger“, zbirko 10 mark; gosp. Josip Friedl v Šumperku na Moravskem zbirko 4 gld. 20 kr.; neimenovan v Šumperku 3 gld. 92 kr.; gospod T. Kudlaček v Pragi 3 gld. 10 kr.; gospod Teobald Müller, železniški strojevodja v Falkenbergu 1 gld. 18 kr.; gospa J. Neugebauerjeva v Šumperku 80 kr.; gospodična Mici Stampfl v Pragi 40 kr. uredništvo časopisa „Glas Naroda“ v New-Yorku zbirko 150 gld.; gospod Josip Gsottbauer, inženir na Dunaju 50 gld.; moško pevsko društvo v Badenu pri Dunaju, kot čisti dohodek v ta namen prirejenega koncerta 40 gld.; mestno županstvo v Žižkovcu nadaljno zbirko 35 gld. 84 kr.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi, nadaljno zbirko 18 gld.; županstvo mesta Wels, nadaljno zbirko 11 gld.; gospodična Olga Bartošik, učiteljica v Hamsdorfu, zbirko 3 gld. 25 kr.; grofica E. Lamberg na Dunaju 1 gld. 10 kr.; neimenovan v Šumperku na Moravskem 20 kr.

Izkaz milih darov,

poslanih knezoškofijstvu ljubljanskemu o priliki potresa za ponesrečence v prosto razpolago.

Župnik Mih. Sajé v Štangi 240 kron; župnik Matej Pintar v Stari Oselici zbirko 34 kron 94 bel.; župnik Perinčič v Soči na Goriškem 14 kron 80 bel.; Gora pri Sodražici 16 kron 40 bel.; župnija Smartno pri Litiji 60 kron.

(Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,) registrovana zadruga z omejenim jamstvom, imela je od dne 1. februarja 1893 do 30. junija 1895. leta skupnega denarnega prometa 686.556 gld. 41 kr., hranilnih vlog 165.996 gld. 48 kr., deležnih vlog 95.017 gld. 50 kr., posojil dovolilo se je 257.253 gld. 65 kr.

(Orglarska šola Cecilijinega društva v Ljubljani) je zaključila šolsko leto predvčeraj z javno preskušnjo, včeraj pa z zahvalno sv. mašo v stolnici. Kdor se je udeležil predvčerajšnjega izpraševanja, moral se je pač prepričati, kako velika dobrota za nas je ta šola. Da, lahko rečemo, orglarska šola vzdržuje pri nas v prvi vrsti pravo cerkveno glasbo, kakoršno hoče imeti sv. cerkev. Kdor pozna nekoliko naše cerkveno petje po deželi, mora priznati, da marsikje nikakor ne zasluži pridevka „cerkveno“. Orglarska šola pa ima blag namen, da cerkveno glasbo pri nas zopet povzdigne na ono vzvišeno mesto, katero jej gre. In radi tega hvale vrednega namena zasluži največje zanimanje. Udeleževalo se je letos poduka 18 učencev; 8 odhodnikov se je oglasilo za preskušnjo, in sicer 3 Kranjci, 2 Štajerci in 1 Korošec. Dostali so skušnjo vsi, in sicer 1 z odliko, 3 z dobrin, 2 z manj dobrim uspehom. Pri skušnji smo opazili velik napredek bodisi v liturgiji, bodisi v igranju na orglah in klavirju, bodisi v petju. Res, prijetno iznenađen sem bil, ko sem videl, kako lahkotno so nekateri učenci izvajali na orglah precej težavne fuze. Vsa čast vrlemu g. vodji A. Foersterju, kakor tudi za cerkveno glasbo vnetima učiteljema čč. gg. I. Gnejzdi in P. Angeliku. Skušnja je pokazala, da njihov trud ni bil brezuspešen. Bog daj, da bi se gospodje odhodniki vedno ravnali po naukih, katere so slišali iz ust svojih dobrih učiteljev, ter da bi svojo službo opravljali vedno v pravem duhu Bogu na čast in vernikom v vzpodbudo. F.

(Vabilo k veselici) katero priredi katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Škofji Loki v svojih prostorih, v nedeljo 14. t. m. — Vspored: 1. Ig. Hadnik: Pozdrav, moški zbor. 2. Cizbulka: Stephanie-Gavotte. 3. Iv. pl. Zajc: U boj, moški zbor. 4. — —: Govor. 5. P. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko. 6. Vaški skopuh, igrokaz v treh dejanjih. — Prosta zabava. — Začetek ob pol 9. uri zvečer. — Vstopnina za ude 10 kr., za neude 30 kr. — Najljubšeje vabi odbor.

Telegrami.

Dunaj, 13. julija. Vkljub vsem nasprotnim govoricam zatrjuje se v dobro poučenih krogih poslancev, da je v ministerskem svetu sklenjeno, razveljaviti zakon glede izjemnega stanja v Pragi ter da se bo to zvršilo morda že koncem tega meseca.

Dunaj, 13. julija. Tudi včerajšni volilni shod liberalcev se ni mogel redno vršiti, ker so vkljub številni javni straži mnogi antisemitje prihiteli v dvorano ter ondi ugovarjali liberalnim govornikom. Liberalci so se morali po stranskih stopnjicah umakniti antisemitom, katerih se je na tisoče zbralo pred dvorano.

Dunaj, 12. julija. Podnačelnik hrvatsko-slovenskega kluba, poslanec Ferjančič, je izročil grofu Hohenwartu pismo, v katerem izjavlja, da njegov klub gledé na spremenjen političen položaj in v priznanje postopanja konservativcev pri celjskem vprašanju ostane sicer še samostalen, a vendar je pripravljen, združiti se najtesneje s konservativnim klubom. Hrvatsko-slovenski klub upa, da se v toliko premené politične razmere, da bo trajno, skupno delovanje za skupna načela obeh klubov omogočeno.

Gradeo, 13. julija. „Tagespost“ v posebnem uvodnem članku bobna na današnji shod vse, kar nemški leze in gre, da oporekajo proti sklepu državnega zbora glede celjske gimnazije.

Maribor, 13. julija. V pondeljek zvečer bo v Götzevi dvorani shod mariborskih nemških volilcev, ki bodo ugovarjali zoper slovensko-nemško gimnazijo v Celju. Shoda se bo udeležil tudi mariborski državni poslanec Kokoschegg.

Ptuj, 13. julija. Občinski svet ptujskega mesta je včeraj izjavil z ozirom na grozečo nevarnost, ki preti Nemcem (?) z vstavitvijo slovenske (?) spodnje gimnazije v Celju, da se popolno strinja s sklepi nemških volilcev v Gradcu.

Belgrad, 12. julija. Došlega srbskega poslanika Garašanina so pozdravili na ko-

lodvoru vsi ministri s predsednikom Novakovičem, mnogi poslanci in neštevilna množica občinstva.

Cetinje, 12. julija. Kakor javljajo najnovejša poročila iz Albanije, je pripravljen jeden del turške posadke za odhod v Makedonijo.

Petrograd, 12. julija. Zunanji minister knez Lobanov je sprejel včeraj metropolita Klementa v avdijenci.

Rim, 12. julija. Poslanik grof Revertera nastopi danes svoj dopust.

Pariz, 12. julija. V zbornici je danes interpeloval poslanec Goblet gledé pisma nadškofa kambriskega, v katerem ta izjavlja naučnemu ministru, da ne more obsojati postopanja svojih duhovnikov proti novemu davčnemu zakonu. Goblet dostavi, da se vlada ne sme udati grožnjam in trdovratnosti duhovnikov in pozivlja vlado, da se peča z vprašanjem gledé ločitve cerkve od države in naj predloži zakon o svobodi društev. Minister Poincaré odgovarja, da republika nikakor ne omejuje pravic katoličanov in graja postopanje duhovnikov nasproti davčnemu zakonu. Minister izjavlja nadalje, da bo vlada gledala na to, da se spoštuje pogodba s papežem, ob enem bode pa pazljivo čuvala civilne naprave. Po poslancu Gobletu predlagan dnevni red v ločitvi cerkve od države se odkloni s 310 proti 191 glasovom in se sprejme predlog ministra gledé čuvanja obstoječih postav z 294 proti 193 glasovom.

London, 12. julija. Dosedaj je izvoljenih 30 unijonistov, 3 liberalci in 3 irski nacionalci; vsi brez protikandidatov.

Novi-Jork, 12. julija. Vladina poročila iz Washingtona poročajo o epidemičnih pojavih rumene mrzlice na Kubi.

Listnica vredništva:

G. L. Š. v B. in g. G. V. v K.: Dotični prosilec je že dobil službo.

Umrli so:

11. julija. Katarina Verhove, dimnikarjeva hči, 4 mesece, sv. Petra cesta 52. božjast. — Reza Melcer, profesorjeva vdova 75 let, Resljeva cesta 1. kap. — Alojz Koleša, mizarjev sin, 1 leto, Hrenove ulice 16. croup. — Avguštin Čemažar, sodarjev sin 10 mesecev, konjušne ulice 4. valed katara v črevesu in zelodcu.

V bolnišnici:

9. julija. Blaž Filipič, delavec, 48 let, srčna hiba. — Matija Debevc, gostač, 69 let, naduha. — Ernest Cerar, mizarjev sin, 12 let, (Poljanska cesta 42) davica.

10. julija. Luka Prek, pivovar, 28 let, naduha.

V hiralnici:

12. julija. Rupert Semraje, črkostavca sin, 19 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 13. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . .	7 50	Špeh povojen, kgr. .	— 64
Rež, „	6 20	Surovo maslo, „ . .	— 72
Ječmen, „	6 20	Jajce, jedno	— 2
Oves, „	6 80	Mleko, liter	— 10
Ajda, „	6 54	Goveje meso, kgr. .	— 64
Proso, „	8 20	Telečje „	— 80
Koruz, „	7 70	Svinjsko „	— 66
Krompir, „	3 —	Kostrunovo „	— 40
Leča, hkl.	10 —	Piščanec	— 35
Grah, „	10 —	Golob	— 16
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr. . . .	1 78
Maslo, kgr.	— 90	Slama, 100 „	1 69
Mast, „	— 66	Drva trda, 4 kub. m. .	7 78
Špeh svež, „	— 58	„ mehka, 4 „	5 —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
12	9. zvečer	729.0	20.4	sl. zah.	oblačno	
13	7. jutraj	726.6	21.0	sr. jizah.	oblačno	0.0
	2. popol.	732.0	11.2	sr. zah.	„	

Srednja včerajšna temperatura 22.2°, za 3.2° nad normalom.

Posestvo na prodaj.

Okolu 70 oralov, stam tem naiveč gozda, **jednonadstropna hiša, gospodarska poslopja**, vse v prav dobrem stanju. **Jedno uro od Kranja.** Pogoji prav ugodni. 437 4-1

Natančneje pové gosp. **Anton Klein**, hišni posestnik in lastnik tiskarne v Ljubljani.

Na razna vprašanja, kaj je z občinim zborom meščanskega stavbanskega društva v Ljubljani, odgovarjam enkrat za vselej sledeč:

Pripravljalni odbor, to so gg. nadinžener Žužek, doktor V. Zupan in notar Gogola, imel je dve seji po prvem občnem zboru z dné 15. junija. Pri obeh sejah je pa z vso silo zahteval, da se sklep občnega zbora glede nadzorstvenega sveta uniči in ta svet opusti, ker bi društveno delovanje le oviral.

Jaz sem se strogo tega držal, kar je bil občni zbor že sklenil, ker sem prepričan, da pripravljalni odbor ni opravičen preklicati in razveljaviti sklepov občnega zbora bodočih delničarjev.

Pripravljalni odbor je pa preprečil izvršitev sklepov občnega zbora in volitev nadzorstvenega sveta in je za mojim hrbtom nepopravljena pravila vladi v potrjilo predložil, ne da bi jih bil pomnoženi odbor bil popolnil in zboljšal.

Nas prvotno podpisane delničarje, ki smo se držali sklepov občnega zbora, je pa na stran potisnil in je pustil po nekdanjem trgovcu Plavcu iz novega nabirati podpise delničarjev na podlagi nepopravljenih pravil, katerih nikdo bral ni.

Tako je pripravljalni odbor uničil sklepe delničarjev in onemogočil popravilo in popolnitev pravil in tudi volitev nadzorstvenega sveta, kojemu se je hotel za vsako ceno izogniti. — Če je to postopanje pripravljalnega odbora lojalno napram delničarjem, to naj isti sami presodijo. — Jaz sem svojo dolžnost storil, braneč pravice občnega zbora in istemu izročam svoj mandat kot član pomnoženega odbora za potrebno revizijo pravil, katera je nemogoča vsled gori opisanega postopanja pripravljalnega odbora.

V Ljubljani, dné 10. julija 1895.

Ivan Plantan,
c. kr. notar.

Služba cerkvenika in organista

v Blagovici se takoj oddá.

Cerkveno predstojništvo v Blagovici

(pošta Lukovica), dné 12. julija 1895. 439 3-1

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

Fernolendtovo
črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. to-
varne. ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi lišilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisnični pečatni vosek. 10 52-27

Pohišno opravo,

skladno za vrte,

v starogotiskem slogu za sobe

izdeluje in stavbarsko mizarstvo izvršuje po nizki ceni

Jakop Žumer

351 (12-8)

(nasl. Zois-Götlz)

v Gorjah pri Bledu.

Na zahtevo se brezplačno pošljejo ilustrovani ceniki.

Fran Stare,

sobni slikar,
v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje

vseh v dekoracijsko-slikarsko stroko
spadajočih del 230 26-15

z zagotovilom okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Elegantno vezan s pozlačenim napisom 35 kr.,
po pošti 38 kr.

ALBUM

Ljubljana po potresu

(14. april 1895)

S 14 ilustracijami — Cena 25 kr.

100 kom. 20 gld.

Po pošti iz proti vposlanju 27 kr.

Dobiva se v Katol. Bukvarni, pri Henr.

Ničmanu in v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Zanesljivim razprodajalcem znaten popust!

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlasti domačega in hranskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumbarško platno, cejfr, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštrane, ciborije, ke-lihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

pozorja preč. duhov-
očino in sl. občinstvo
na izborna zalogo

**najraznovrstnejšega
pohištva**

izdelanega natančno
iz dobro osušenega,
trpežnega, mehkega
ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naro-
čila na vsakovrstno

hišno opravo

po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki
so na razpolago.

**Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj**
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7. II. dvorišče

Stol
iz trdega lesa, politiran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)

se priporoča prečast. duhovščini in slav.
občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig.
Vsprejme tudi knjigovezna galanterijska
dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo razno-
vrstnih **nagrobniških spomenikov**, pre-
vzema in izvršuje vsa cerkvena umetna in
stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapetir-
anje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna **stavbinska ključarska dela**
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
se se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominkov in nagrobniških ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telefonov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini v izde-
lovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje
civilne obleke po poljubnem kroju zagotavlja-
joče trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

**Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvite in med priporoča**

preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lektor, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec
in medenina prav po nizki ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčih, pa tudi vosek
in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkev.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno
stroko vstevajoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnatih barv v ploščevinastih pušicah.
Največja zaloga karbolineja, masčobe za
konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovino-
Specijalist tiskarskih del Specijalist
v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izde-
lovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč.
Cerkvene svetilnice so na izbero v raz-
ličnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten,
trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

Lekarna Piccoli

„pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, do-
mača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob pri-
micljah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliske ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavljajoče zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vsprejema tudi naročila na nova predmeta ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo poštno iz zanesljive
kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito
kmetijskim gospodarjem svojo vzgledno izvršene
sedlarske in jermensarje proizvode
in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo,
biče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in po-
pravo ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 4, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izde-
lovanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznana natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten),
slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarški mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo mnogo let na istem mestu poslujočo
čevljarstvo obrtno zagotavljajoče
pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najnatančnejše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti du-
hovščini svojo izborna

— **zaloga galanterijskega blaga** —
po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodkov in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo

v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v

gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izbori

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpriprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

Franco Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljenepredmete.

IVAN ŠTRUKELJ

eliker v Ljubljani

— na Dunajski cesti št. 7 —

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu v vsa **slikarska dela**.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina
sobna slikarska naročila izvršuje naj-
natančnejše. Na razpolago so krasni kolo-
rirani vzorci od najpriprostejšega do naj-
finejšega. Osobito razna cerkvena dela
izvršil je vže večkrat v popolno zadovolj-
nost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilstveni

kranjski likér

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Skofijo

Ta specijaliteta prve vrste

glede dobrote in vplivanja na prebavne
organe se dobiva pri izdelovalcu in v
vseh boljših specialijah in v kavnarnah.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo
na svojo izborna urejeno podobarsko in
pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa
dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom
Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujoče,
ustavljajo krč in krepijo
želodec); rabijo pri nape-
njanju in zapečenosti
preobloženem želodcu iz
jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim
navodlom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy

449 44 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Največja izbira nagrobnih vencev in trakov brez in z napisom.

Črni klobuki

za dame ob priliki žalovanja preskrbe se
najbrže in točno. 412 9-2 c

Najcenejši vir nakupovanja.

K. Recknagel

v Ljubljani, Mestni trg št. 24.
nasproti rotovžu.

Čast mi je naznanjati slavnemu p. n. občinstvu,
kakor tudi gg. mizarjem, da sem otvoril z dnem 8. fe-
bruarija

V Ljubljani na Bregu št. 20.

pleskarsko in lakirarsko obrt.

Moje 25letne izkušnje v tej stroki mi omogočajo
izvrševati vsako delo najfineje, najsolidneje, ne da bi
mi se bilo bati konkurence, in po najnižjih cenah ker
sem pri trdki Eberl, kjer sem delal skozi 20 let,
izvrševal najfineje imitacije vsakovrstnega lesa.

Z velespoštovanjem (293 16-11)

Josip Makovec,

pleskar in lakirar

na Bregu, Zoisova hiša številka 20.

Kwizdov
fluid proti protinu
Mnogotelesno preizkušeno, bolečine
olajšujoče domače sredstvo. Okrožno
za vžibanje pred in po dolgotrajnem tekanju.
Cena steklenice 1 gld. a. v. 1/2 stekl. 60 kr. a. v.
332 (20 4) Glavna zaloga:
Okrožna lekarna v Kornenburgu.
Dobro se v vsaki lekarni.
Tudi je na vsakem znanju in zahteva
naj se izve.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, Dunaj,

2/2 Praterstrasse 49. 182 15-7

243 Zadnja cena. 9-4

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice 5

priporočam svojo zalogo gvantnega
blaga. Imenujem posebno štof in čaj za
moške obleke, kakor tudi lepo vol-
nato blago in lepi kamrik za žen-
ska oblačila. Tudi imam najnovejše
židane in volnate rute in posebno
močno belo in rujavno kotonino iz
prve tovarne, kakor sploh vse v to
307 vrsto spadajoče blago. 10-10

Zadnja cena.

Pozor! Svarilo!

Varujte se,
da ne bote opeharjeni pri
nakupu sladne kave. Dobič-
kaželjni ljudje še vedno pon-
reajo Kathreinerjevo kavo,
zato ne jemljite drugih ko bele
izvirne zavoje z napisom
„Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna
kava je edina zdrava in
okusna primes k bobovi kavi,
natori pridelek v celih zrnih;
vsaka škodljiva primes je
izključena.

317 10-6

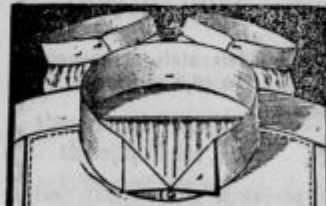
Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila

za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovrtnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1'10 do 2'70
šest " 6'25 " 15'—

Srajce za dečke,
v4 velikostih, sicer kakor gornjo
jedna od gld. 1'— do 1'40
šest " 5'75 " 7'75

Švitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1'40
šest gld. 4'50 do gld. 7'50

Dvanajst ovrtnikov
od gld. 1'80 do 2'20.

Dvanajst manšet
od gld. 3'30 do 4'60.

12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 8'25 do 5'—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann

v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 16

Za pokrivanje

kakor tudi

za kritje barak

ponujamo v vsakej tudi največje množini

po najnižjih cenah

prima in secunda

zarezane

strešnike

(Strangfalzziegel)

kakor tudi nepremočni

strešni klej

250 23 (Dachpappe)
zavoj (to je 10 □ metrov) od 1 gld. 50 kr.
do 2 gld. 50 kr.

in

nasade za dimnike

F. P. Vidic & Comp.

Trgovina z železnino

ANDR. DRUŠKOVIČ

v Ljubljani, Glavni trg št. 10.

priporoča po zelo znižanih cenah cement, železniške

šine, traverze, cinkasto in pocinkano plošče-

vino, železo za vezi, kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje.

252 20-16

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

priloga: Največje zalogo različnih grobnih spomenikov iz mramora, granita, sijenita: križev s cveticami iz snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsakobarnih mramorjev. Strojarske plošče od gld 20 — naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši material za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormosaik za tlak po cerkvah, vežah itd., in lepe smirgelcement-plošče od gld. 2.— m naprej. 178 34—18

Delavnica za splešne izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obrisi in računi brezplačno na razpolago.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na deželi javljam najljubše, da sem po potresu 15. aprila opustil prodajalnico v Gledališki ulici v Ljubljani, ter imam odslej glavno zalogo 336 52-9

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic, slamniov itd.

samo na Starem trgu (pod Trančo) št. 1

polet čevljarskega mosta

Priporočam se ob jednem v obilo nakupovanje zagotavlja joče dobro blago po nizki ceni.

Veselošovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Stari trg. št. 1.

Popolna razprodaja radi opustitve trgovine.

Po zdatno znižanih cenah razprodalo se bode

kuhinjsko orodje, okovi, obrtniško orodje, krtače, železne peči itd. itd. pri 400 10-10

Alb. Achtschin-u v Ljubljani, Gledališke ulice 8.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Sprilovalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного milijonkrat

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob jednem najcenejša zoba čiščeča in ohranjujoča sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-31

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

je izborna sredstvo, katero krepeča in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpre.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju. Zaboje po 12 steklenic velja gld. 1-36, po 55 steklenic gld. 5-26 (zaboje tehta 5 kgr.). Poštino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50-33

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih in ur s stojalom, budilnikov, zlatnino in srebrnino ud. ud.

po zdatno znižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam najljubše.

Ceniki se zastoj razpošiljajo.

Edina zaloga biciklov in raznih prirojev za vozarenje slovite tvrdke Iv. Puch v Gradcu. 285 16

A. Vidiš krasno uro, katera točno in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idiva, omislil si tudi jaz podobno uro.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo uvedeno okusno in zdravo 395 26-5

gössko marčno pivo,

katero razpošilja tudi v sodčkih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvorano za koncerte, družbe, društva itd., ter lepim senonatim vrtom.

Kegljišče je na razpolago.

Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa v Ljubljani.

C. in kr. dvorni

zvonar

60 12-7

Albert Samassa v Ljubljani.

Livarna harmonično in melodično ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega bronu, svečnikov, lestencev, svetiljk, altarnih križev, kanon-tablic, loncev za cvetlice itd.

Sesalnice

najboljše konstrukcije za razno uporabo: za pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne sesalke in potrebščine, cevi iz kovanega železa, cevi iz gumija in konopne cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, predmete za sklepanje in zapiranje pri napeljavah cevij, priprave za kopališča, varnostne priprave za parne kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino po modelih.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Preselitev trgovine.

Usojam si sl. občinstvu, osobito cenjenim svojim naročevalcem oziroma odjemalcem uljudno javiti, da so od danes nadalje

prodajalniški prostori manufakturne trgovine

na debelo in drobno

v nalašč v ta namen zgrajeni

veliki baraki na Kongresnem trgu
nasproti Tonhalle.

Velespoštovanjem

J. C. Mayer.

V Ljubljani, dné 13. julija 1895.

440 (1—1)

Vele-

častiti

duhov-

ščini

usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena.

Na željo vpošiljem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebnó k preč. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovolé vpoštevati mojo mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejše lijske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebnó uverili.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 64 26—14

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dné 12. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 40 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 95 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 80 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	100 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1077 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	408 " 25 "
London vista	121 " 15 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 27 1/2 "
20 mark	11 " 85 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 62 "
Italijanski bankovci	46 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 72 "

Dné 12. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146 " 75 "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " 50 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Prioritetne obveznice državne železnice	224 " 25 "
" južne železnice 3%	172 " 35 "
" južne železnice 5%	131 " 25 "
" dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	145 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 30 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	73 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " 50 "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	176 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3620 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	571 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 25 "
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	79 " — "
Montanska družba avstr. plan.	96 " 60 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri šrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.